

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ORTAOKUL MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2026

İÇİNDEKİLER

1. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.2. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	5
1.2.1. Alan Becerileri, Kavramsal Beceriler ve Eğilimler	5
1.2.2. Programlar Arası Bileşenler	6
1.2.3. İçerik Çerçevesi	6
1.2.4. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	6
1.2.5. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları	6
1.2.6. Farklılaştırma	7
1.3. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTELERİ, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	8
1.4. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ DERS KİTABI FORMA SAYISI VE KİTAP EBADI	9
1.5. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	9
2. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT ÜNİTELER	12

1. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Türk eğitim sistemi; millî bilince sahip bir toplum oluşturabilmek adına ahlaklı ve erdemli, millet ve insanlık için iyi ve güzel olanı yapmayı ideal edinmiş bilge nesiller yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca eleştirel düşünen, problem çözen, karar veren, sorumluluk ve ülkü sahibi, yalnızca medeniyete uyum sağlamakla yetinmeyip etkin olarak medeniyet kucusu ve geliştiricisi bireyler yetiştirmek de Türk eğitim sisteminin amaçları arasındadır. Bu amaçlar doğrultusunda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli; medeniyetimizin üzerine inşa edildiği temel kavramlar olan akliselim, kalbiselim ve zevkiselim nesiller yetiştirmek için madde-mana, akıl-duygu, nefis-vicdan, insan-toplum ve zaman-mekân dengesini gözetir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde eğitim, herkesin yaşamı boyunca kolayca ulaşabileceği temel bir hak olarak kabul edilir. Bilgi, beceri, eğilim ve değerlere sahip yetkin ve erdemli insanı hedefleyen bir eğitim yaklaşımı olarak kavramsallaştırılan "maarif yaklaşımının" somut tezahürleri olan öğretim programları insanın bütün yönleriyle gelişimini esas alır. Öğretim programında bilgi, beceri, eğilim ve değerler; öğrencilerin yetenek, ilgi, ihtiyaç ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak bütüncül bir anlayışla ele alınmaktadır. Bu yapı, sosyal-duygusal öğrenme becerileri ve Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi ile desteklenmekte; bilginin sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerileriyle anlamlandırılması, öğretim sürecinin ise farklılaştırılmış ve süreç temelli bir yaklaşımla yürütülmesi esas alınmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde; programların teknik açıdan gerektiğinde yenilenen, güncellenen, sadeleşen bir esnekliğe sahip olması aynı zamanda millî, manevi ve insani değerler doğrultusunda hayata geçirilmesi amaçlanmıştır.

Bilimsel bilgi ve teknolojinin hızla değiştiği günümüzde, gençlerin bilimi ve teknolojiyi etkili bir biçimde kullanıp geliştiren bireyler olarak yetiştirilmesi önemlidir. Bu bağlamda Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı hazırlanırken TYMM Öğretim Programları Ortak Metni'nde yer alan farklı disiplinlerden (sosyal bilgiler, Türkçe, görsel sanatlar), kavramsal becerilerden ve bilişim teknolojileri ve yazılım dersi 4. alan becerisi olan dijital ürün geliştirme becerisinden, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinden, okuryazarlık becerilerinden, eğilimlerden ve değerlerden yararlanılarak Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nda yer alan öğrenme çıktılarının öğrencilere kazandırılması amaçlanmıştır.

Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı hazırlanırken "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" beceriler çerçevesinde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinden, kavramsal becerilerden, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinden, eğilimlerden, değerler ve okuryazarlık becerilerinden faydalanılmıştır. Öğretim programının yoğunluğunu azaltmak için programda sadeleştirme yapılmış ve öğrencilerin günlük hayatta karşılaşabilecekleri sorunlara çözüm üretebilecek öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu sayede öğrencilerin sınıf içinde edindikleri bilgi, beceri ve kavramları günlük yaşamlarında etkili bir şekilde kullanabilmelerinin önü açılmıştır.

Medya okuryazarlığı dersi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli doğrultusunda öğrenciyi eleştirel düşünen, etik ilkelerle hareket eden, iletişim ve ifade becerilerini bilinçli kullanabilen bir dijital vatandaş olarak yetiştirmeyi hedefler. Bu ders; öğrencinin Türkçe dersinde kazandığı dil ve metin çözümleme becerilerini haber, görsel, video, reklam, sosyal medya içerikleri gibi medya metinlerine uygulamasını sağlar.

Program, alan becerilerini ve kavramsal becerileri aynı anda geliştirmeyi amaçlar; öğrenci ürünlerini (afiş hazırlama, poster yapma, içerik üretme ve kampanya yürütme) toplumsal fayda odaklı hale getirmeyi ve öğrenme süreçlerinde ölçülebilir çıktılar sunmayı esas alır. Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nda içerik çerçevesinin oluşturulmasında ilkökul ve ortaokuldaki ders içeriklerinin yanı sıra öğrencilerin gelişim özellikleri ile hazır bulunuşluk düzeyleri de dikkate alınmıştır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanan Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilerin;

1. Medya türlerini, işlevlerini ve toplumsal etkilerini tanımları; medya mesajlarını eleştirel bakış açısıyla analiz edip değerlendirebilmeleri,
2. Dijital ortamda etik, güvenli, hukuki ve sorumlu davranışlar sergileyebilmeleri,
3. Millî ve evrensel değerleri gözeterek kültürel mirasın korunması ve toplumsal birlik bilincinin geliştirilmesinde medyayı bilinçli kullanabilmeleri,
4. İletişim araçlarını kullanarak estetik ve nitelikli medya içerikleri oluşturabilmeleri,
5. Bilgi kirliliği, yanlış bilgilendirme ve dezenformasyonu fark ederek dijital doğrulama yöntemleriyle güvenilir bilgiye ulaşabilmeleri ve medya içeriklerini etik ilkeler, telif hakları, kişisel verilerin korunması ve açık rıza kurallarına uygun biçimde üretebilmeleri,
6. Siber zorbalıkla mücadele edebilmeleri ve dijital iletişimlerinde nezaket kurallarına uygun davranabilmeleri,
7. Sosyal medya algoritmaları, içerik önerme sistemleri ve yapay zekânın medya üzerindeki etkilerini kavrayabilmeleri,

8. Dijital ayak izlerini ve kişisel verilerini bilinçli şekilde yöneterek aktif ve sorumlu dijital vatandaşlar olarak hareket edebilmeleri,
9. Dijital dünyanın pasif tüketicileri olmaktan çıkarak bilgiyi sorgulayan, doğrulayan ve bilinçli dijital özneler olarak hareket edebilmeleri amaçlanmaktadır.

1.2. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Öğretim programının uygulanması sürecinde şu hususlara dikkat edilmelidir:

1. Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni temel alınarak yapılandırılmıştır. TYMM Öğretim Programları Ortak Metni dikkate alınarak derslerin tasarlanması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin planlanması, ders kitaplarının ve diğer materyallerin hazırlanması gerekmektedir. Bütün eğitim öğretim faaliyetleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan öğrenci profiline ulaşılmasını sağlayacak biçimde planlanmalı ve yürütülmelidir.
2. Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin hedeflediği yetkin ve erdemli insan profilini destekleyecek şekilde aktif, dijital çağı gereksinimlerine duyarlı bireyler yetiştirmeyi amaçlar.
3. Medya okuryazarlığı dersi ile öğrencilerin medya içeriklerini eleştirel okuma, medya içerikleri üretme ve yansıtma becerileri kazanması hedeflenmektedir; bu nedenle öğretim süreci bu amaçlara odaklanarak planlanmalıdır.
4. Eğitim öğretim süreçlerinde Türkçenin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilmelidir. Sosyal medya kullanımlarında dili yanlış kullanmanın ve bilgiyi çarpıtmanın (yanlış bilgilendirme) önüne geçilmesi hedeflenmelidir.
5. Öğrencilerin aktif katılımının sağlandığı, düşüncelerin özgürce paylaşılabildiği, sosyal ve duygusal becerilerin geliştirildiği bir öğrenme ortamı oluşturulmalıdır.
6. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve öğrenme profilleri göz önünde bulundurularak öğrenme çıktılarıyla tutarlı olan farklı öğretim materyalleri (içerik hazırlama, sunum, etkinlik, afiş ve poster hazırlama vb.) yapılandırılmalı ve kullanılmalıdır. Öğretim materyalleri hazırlanırken zümre ve diğer branş öğretmenleriyle iş birliği yapılmalıdır.
7. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında genel anlamda farklılaştırma bölümünde öğretmenler; tüm üniteler boyunca öğrencilerin hazır bulunuşluk, ilgi ve öğrenme profillerindeki bireysel farklılıklarını esas alarak zenginleştirme ve destekleme stratejilerini dinamik bir şekilde hayata geçirebilirler. Bu doğrultuda öğretmen, her ünitenin başında hazır bulunuşluk düzeyini tespit edici araçlarla sınıfın seviyesini analiz edip süreç boyunca bilgiyi sadece düz anlatımla değil istasyon tekniği, esnek gruplama ve dijital materyaller gibi çeşitlendirilmiş yöntemlerle (süreç farklılaştırması) sunabilir.
8. Medya okuryazarlığı dersinde öğrencilerin dijital güvenlik, mahremiyet ve etik medya kullanımı konularında bilinç kazanmalarına yönelik çalışmalara yer verilmelidir. Bu kapsamda öğrencilerin kişisel verilerin korunması, güvenli genel ağ kullanımı, siber zorbalıkla baş etme ve dijital ortamlarda etik davranış geliştirme becerileri desteklenmelidir.

1.2.1. Alan Becerileri, Kavramsal Beceriler ve Eğilimler

Öğretim programının içeriği yalnızca belirli beceri gruplarıyla sınırlı tutulmamış; alan becerileri, kavramsal beceriler ve eğilimler, TYMM Ortak Metni'nin bütüncül eğitim felsefesi doğrultusunda öğrenme çıktılarının yapılandırılmasında rehberlik eden pedagojik bir çerçeve olarak ele alınmıştır. Alan becerileri ise öğrencilerin medya okuryazarlığına özgü bilgi ve becerileri uygulamaya dönüştürmesini kapsar. Bu bağlamda Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı hazırlanırken TYMM Öğretim Programları Ortak Metni'nde yer alan farklı disiplinlerden (sosyal bilgiler, Türkçe, görsel sanatlar, müzik, görgü kuralları ve nezaket, hukuk ve adalet ile Türk sosyal hayatında aile), kavramsal becerilerden, bilişim teknolojileri ve yazılım dersi 4. alan becerisi olan dijital ürün geliştirme becerisinden, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinden, okuryazarlık becerilerinden, eğilimlerden ve değerlerden yararlanılarak Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nda yer alan öğrenme çıktılarının öğrencilere kazandırılması amaçlanmıştır.

Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nda kavramsal ve alan becerilerinin hangi aşamalarla öğrencilere kazandırılacağı süreç bileşenleri ile belirlenmiştir. Öğretim programının bazı çıktıları; yansıtma, sorgulama, eleştirel düşünme gibi bütünsel beceriler kullanılarak oluşturulmuştur.

Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı; geleneksel bilgi aktarımı odaklı yaklaşım yerine, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne uygun olarak öğrencinin değer, eğilim, beceri ve kavramsal derinlik açısından bütüncül gelişimini esas alan, beceri ve eğilimlere ilişkin öğrenme çıktılarının yapılandırılmasına yönelik bir çerçeve doğrultusunda hazırlanmıştır.

Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nda yer alan öğrenme çıktıları ile öğrencilerin millî, ahlaki, insani, kültürel ve evrensel değerlerle uyumlu tutumlar geliştirmesi, öğrencinin medya, iletişim, teknoloji, etik gibi temel kavramları anlaması ve bilgiyi uygulama, analiz etme, üretme ve değerlendirme yeteneğinin geliştirilmesi amaçlanır.

Medya okuryazarlığı dersi öğretim sürecinde, öğrencilerin kavramsal ve alan becerilerini gerçek yaşamla ilişkilendirebilmeleri amacıyla proje tabanlı, uygulamaya dayalı ve yapay zekâ destekli öğrenme etkinliklerine yer verilmelidir. Bu kapsamda öğrencilerin medya içeriklerini analiz etme, yeniden yapılandırma, yapay zekâ araçlarından yararlanarak içerik üretme ve özgün medya ürünleri oluşturma süreçlerine aktif katılım göstermeleri teşvik edilmelidir.

1.2.2. Programlar Arası Bileşenler

Bilgi ve beceriler içerik çerçevesiyle yeni ve anlamlı bütünler oluştururken programlar arası bileşenlerin de öğrenme sürecinin anlamlı bir parçası hâline getirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri, öğrencilerin bilgi ve becerileri günlük yaşamla ilişkilendirmelerine, kendilerini ve çevrelerini daha iyi anlamalarına, sorumlu kararlar almalarına ve karşılaştıkları durumlara farklı bakış açılarıyla yaklaşmalarına katkı sağlayacak şekilde ele alınmıştır. Programlar arası bileşenlerin disiplinler arası ilişkilerle bütünleştirilmesiyle öğrencilerin farklı bilgi ve beceri alanları arasında bağlantılar kurmaları, çoklu bakış açıları geliştirmeleri ve karmaşık problemlere çözüm üretmeleri desteklenmiştir.

Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nda programlar arası bileşenler; öğrencilerin medya içeriklerini eleştirel değerlendirmeleri, güvenilir bilgiye ulaşmaları, dijital ortamlarda bilinçli ve sorumlu davranmaları ve medya kullanımının birey ve toplum üzerindeki etkilerini fark etmeleri amacıyla kullanılmıştır. Bu doğrultuda sosyal-duygusal öğrenme becerileri kapsamında iletişim, iş birliği, öz düzenleme ve sorumlu karar verme; değerler kapsamında saygı, sorumluluk, adalet, mahremiyet ve dürüstlük; okuryazarlık becerileri kapsamında ise bilgi, dijital, medya ve veri okuryazarlığı ile ilgili becerilerin geliştirilmesine yönelik ilişkilendirmeler yapılmıştır. Ayrıca programda öğrencilerin yapay zekâ teknolojilerini bilinçli, güvenli, etik ve eleştirel bir bakış açısıyla kullanmalarını destekleyen açıklamalara yer verilmiştir.

Disiplinler arası ilişkiler kapsamında öğrencilerin farklı disiplinlerin konu alanları arasında bağlantılar kurmalarını ve çoklu bakış açıları geliştirmelerini desteklemek amacıyla insan hakları, vatandaşlık ve demokrasi, sosyal bilgiler, Türkçe, hukuk ve adalet, müzik, görgü kuralları ve nezaket, Türk sosyal hayatında aile, bilişim teknolojileri ve yazılım dersleriyle ilişkilendirmeler yapılmıştır.

1.2.3. İçerik Çerçevesi

Program kapsamında ele alınan içerik, öğrenme çıktılarından bağımsız bir yapı yerine öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde netleştirilmiş; öğrencilerin bu içeriği etkin bir şekilde anlamlandırmasına ve yapılandırmasına yönelik uygun yöntem ve materyal önerileriyle desteklenmiştir.

Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nın içerik çerçevesi; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bütünsel gelişim felsefesine uygun olarak öğrencilerin teorik bilgiyi günlük yaşama aktarabilecekleri süreç odaklı bir yapıya uygun tasarlanmıştır. Bu kapsamda program, aşağıdaki ünite ve içerik yapısından oluşmaktadır:

1. Medya ve Medya Okuryazarlığı: Medya kavramı ve medyanın temel işlevleri, medyanın birey ve toplum üzerindeki etkileri, medya okuryazarlığının temel ilkeleri ve eleştirel medya analizi.
2. Medyayı Doğru Kullanıyorum: Medyada bilgi kirliliği ve bilginin güvenilirliğini sorgulama yöntemleri, ekran bağımlılığı, dijital sağlık ve bilinçli ekran kullanımı, zaman yönetimi ve günlük yaşamda dengeli medya kullanımı.
3. Dijital Dünyada Yaşam: Yapay zekâ kavramı ve yapay zekâ araçlarının medyadaki rolü, dijital ayak izi, veri güvenliği ve sosyal medyadaki yansımaları, yeni nesil teknolojilerin günlük yaşama ve medyaya etkileri.
4. Medya İçeriği Üretimi ve Dijital Vatandaşlık: Medya içeriği üretim araçları, teknolojileri ve yöntemleri, dijital içerik üretim süreçleri ve içerik değerlendirme kriterleri, dijital dünyada hak ve sorumluluklar, siber ortamda güvenli, hukuki ve etik davranış ilkeleri.

1.2.4. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yeteneklerine, ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre çeşitlendirilmelidir. Bilgi ve becerilerin ölçme ve değerlendirme süreçlerinde öğrencilere ilgi çekici, günlük yaşamla ve yakın/uzak çevreyle ilişkilendirilebilecek problemlere dayalı görevler verilmeli, yargısal nitelik taşımayan ve motive edici geri bildirimler sağlanmalı, öğrenciler dijital teknolojilerden etkin biçimde yararlandırılmalıdır.

Değer, eğilim, okuryazarlık ve sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin notla değerlendirilmesi yerine bütüncül gelişimi değerlendirmek amaçlanmalıdır. Performans görevleri, kontrol listesi, kavram ağı haritası, listeleme formu, gözlem formu, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, beyin fırtınası, eşleştirme oyunu, panel, ödev, grup çalışması gibi ölçme araçları ve dereceli puanlama ölçekleri, birer ölçüt olarak kullanılabilir. Her üniteye en az bir performans görevinin yer alması gerekir.

1.2.5. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları

"Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme-öğretme yaşantıları bölümünde; içerik, beceriler, eğilimler ve değerleri öğrenme çıktılarıyla ilişkilendiren süreç odaklı adımlara, süreç bileşenlerinin aşamalarını yansıtan öğrenme kanıtlarına ve konuya uygun öğretim yöntemleri ile materyallerine yer verilmiştir."

Programda yer alan öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandıran, kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine hizmet eden, farklı öğretim yöntem ve tekniklerini işe koştan, disiplinler arası ilişkileri görmeyi kolaylaştıran kapsamlı bir çerçevede sunulmuştur.

Öğrenme-öğretme uygulamalarında programlar arası bileşenler ve süreç bileşenlerinin işletilmesi esastır. Bununla bir-

likte köprü kurma ve farklılaştırma bölümlerinde öneri niteliğinde olan uygulamalarla öğrenme-öğretme uygulamalarındaki performans görevlerinde uygulamalar farklılaştırılabilir.

Öğrenme-öğretme uygulamalarıyla farklılaştırma bölümlerinde öğrencilere öz düzenleme becerilerini kazandırmayı amaçlayan ve öğrencilerin iş birliği içinde çalışmalarına olanak sağlayan çeşitli öğretim stratejileri kullanılmalıdır. Bu stratejiler arasında sunuş, buluş, araştırma-inceleme yöntemleri vb. yer almaktadır. Bu stratejiler kapsamında (bireysel ve grup çalışmaları, araştırma, örnek olay, beyin fırtınası, tartışma, soru-cevap teknikleri; proje, yazılı-görsel ve dijital ürün geliştirme vb.) uygun öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır. Öğrenme-öğretme sürecinde yazılı, görsel ve dijital farklı tür ve formatta kaynaklara ve öğretim materyallerine yer verilmeli; bu sayede öğrencilerin dijital okuryazarlık becerilerini geliştirmeleri sağlanmalıdır. Öte yandan öğrenme çıktılarıyla ilgili güncel konular, farklı tartışma teknikleri kullanılarak sınıfa taşınmalıdır. Bu etkinliklerde öğrencilerin dijital dünyada sorun analizi ve karar verme, problem çözme, eleştirel düşünme, araştırma ve kanıt kullanma becerileri devreye sokulmalıdır. Öğrencilerin özgün medya içerikleri tasarlayarak yaratıcı ve yenilikçi çözümler üretmelerini teşvik eden etkinliklere yer verilmelidir.

Öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrencilerin becerilerini özne olarak bizzat deneyimledikleri, geliştirdikleri ve içselleştirdikleri bir süreç merkeze alınmıştır. Öğrenme çıktıları doğrultusunda öğrenme yaşantılarına dâhil edilen beceriler; süreç tasarlanırken seçilecek kuram, model, strateji, yöntem, teknik ve materyaller ile ölçme-değerlendirme araçlarının belirlenmesinde etkili bir rol üstlenir. Bu doğrultuda, süreç bileşenleri temelinde öğrencilerin “yansıtma becerisi”ni geliştirmeyi hedefleyen bir öğretmen, öğrencilerin günlük ekran kullanım sürelerini kendi gözlemleriyle kaydetmelerine ve bu veriler üzerine analiz yapmalarına imkân tanıyan yaşantılar kurgulayabilir.

Öğrencilerin öğrenme sürecinde etkin rol alarak edinmeleri beklenen değerler; uygun yer ve zamanda bu değerlerin içselleştirilmesini sağlayacak yaşantıların oluşturulması ve öğrencilerin bu yaşantılara aktif katılımıyla gerçekleştirilmesidir. Öğretmenler, öğrenme çıktılarıyla ilişkili olarak sunulan değerlerin yanı sıra okul çevresindeki toplumsal ve kültürel özellikleri ve öğrenci özelliklerini göz önünde bulundurarak öğretim programı kapsamında sunulan diğer değerlerin kazandırılmasına da öncülük etmelidir. Programın temel yaklaşımı ve özel amaçları doğrultusunda; öğrencinin erdem, değer ve eylem bütünlüğü içerisinde gelişimini destekleyen özgün yaşantı süreçleri tasarlanmalıdır. Bu süreçte öğrenme çıktılarının öğrencinin kişiliğinin doğal ve içselleştirilmiş bir parçası hâline gelmesi temel ilke olarak gözetilmelidir. Öğrenme ortamları; öğrencilerin anlamlandırma, değer odaklı eylem, yansıtıcı düşünme ve ahlaki muhakeme yaklaşımlarını destekleyecek şekilde tasarlanmalı; bu süreçte köprü kurma, farklılaştırma ve iş birliğine dayalı öğretimsel yaklaşım ve uygulamalardan yararlanılmalıdır.

1.2.6. Farklılaştırma

Farklılaştırmaya yönelik tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından hazır bulunuşluk düzeyi, öğrenme hızı ve öğrenme profillerine göre gruplandırma yapılarak; içerik, süreç, öğrenme ortamı ve ürün boyutlarında uyarlamalar geliştirilerek; esnek öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak; süreç içinde sürekli, geliştirici (biçimlendirici) değerlendirmelerle izlenip gerekli düzenlemeler yapılarak planlanır ve yürütülür. Bu süreçte öğretmenin MEB (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı) onaylı dijital ve basılı materyaller, EBA (Eğitim Bilişim Ağı) içerikleri, ders kitapları, öğretmen rehberleri ile ilgili diğer resmî kaynaklardan faydalanması esastır. Programda farklılaştırma süreci zenginleştirme ve destekleme uygulamaları temelinde yapılandırılmıştır.

Zenginleştirme, akranlarına göre ileri düzeydeki öğrencilerin potansiyellerini en üst seviyeye taşımak amacıyla uygulanan etkinlikleri kapsamaktadır. Bu kapsamda öğrencilerin özgün fikir ve ürünler ortaya koymalarına olanak sağlayacak etkinlikler önerilmiştir. Öğretmen öğrenci gelişim özelliklerine uygun düzenlemeler yapabilecektir. Destekleme ise öğrenme-öğretme uygulamalarında zorluk yaşayan öğrencilere gerekli ek zaman ve desteğin verilebilmesi için öğretmene sadeleştirilmiş bir içerik doğrultusunda önerilerin sunulduğu bölümdür. Destekleme aşamasında da öğretmen öğrenci gelişim özelliklerine uygun düzenlemeler yapabilecektir.

1.3. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTELERİ, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	2 Ders saati Öğrenme Çıktıları Sayısı	2 Ders Saati Süre (Saat)	Yüzde Oranı (%)	1 Ders saati Öğrenme Çıktıları Sayısı	1 Ders Saati Süre (Saat)	Yüzde Oranı (%)
1. MEDYA VE MEDYA OKURYAZARLIĞI	3	18	25	2	10	28
2. MEDYAYI DOĞRU KULLANIYORUM	2	14	19	1	6	17
3. DİJİTAL DÜNYADA YAŞAM	3	18	25	2	10	28
4. MEDYA İÇERİĞİ ÜRETİMİ VE DİJİTAL VATANDAŞLIK	2	18	25	1	8	23
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	4	6	-	2	4
TOPLAM	10	72	100	6	36	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri; yerel çalışmalar, sosyal etkinlikler, proje ve okuma çalışmaları, araştırma ve gözlem gibi çalışmalar için ayrılan süredir. Söz konusu çalışmalar için ayrılan süre, eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir. Eğitim öğretim yılı başında yapılması kararlaştırılan çalışmalar; okulun, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçları dikkate alınarak yıl içerisinde güncellenebilir.

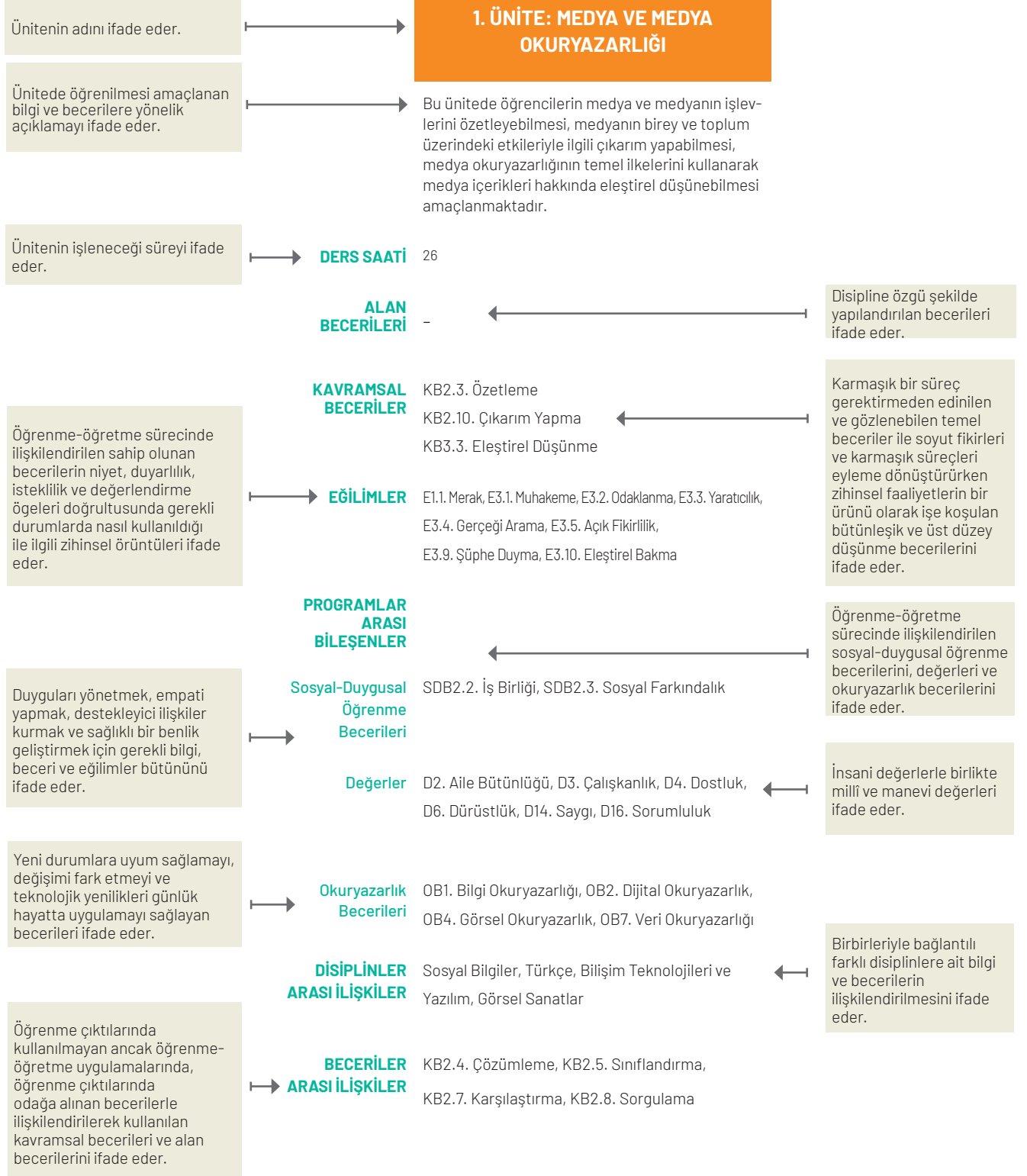
MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ İŞLEYİŞ TABLOSU

ÜNİTE	Haftalık Ders Saati		1 Ders Saatlik Uygulamaya İlişkin Açıklamalar
	2 Ders Saati	1 Ders Saati	
1. MEDYA VE MEDYA OKURYAZARLIĞI	MOY.1.1. MOY.1.2. MOY.1.3.	MOY.1.2. MOY. 1.3.	MOY.1.2. Medyanın birey ve toplum üzerindeki etkileri örneklerle açıklanarak öğrenciler medyayı doğru kullanmaya teşvik edilir. MOY.1.3. Medya okuryazarlığının temel ilkeleri anlatılarak somut örneklerle medya içerikleri hakkında eleştirel düşünebilme becerisi verilir.
2. MEDYAYI DOĞRU KULLANIYORUM	MOY.2.1. MOY.2.2.	MOY.2.2.	MOY.2.2. Ekran bağımlılığı konusunda farkındalık oluşturulmaya çalışılır. Günlük hayata yansıtılması konusunda bilinçlendirme yapılır.
3. DİJİTAL DÜNYADA YAŞAM	MOY.3.1. MOY.3.2. MOY.3.3.	MOY.3.1. MOY.3.2.	MOY.3.1. Yapay zekâ kavramı ve medya ilişkisi örneklerle kısaca ele alınır. MOY.3.2. Dijital ayak izinin medyada nasıl kullanıldığı fark ettirilir.
4. MEDYA İÇERİĞİ ÜRETİMİ VE DİJİTAL VATANDAŞLIK	MOY.4.1. MOY.4.2.	MOY.4.2.	MOY.4.2. Dijital vatandaşlık uygulamaları örneklerle açıklanıp bu konuda sorumluluk bilinci geliştirilir.
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	4	2	Eğitici film izleme, tiyatro etkinliği, köşe yazısı yazma... etkinlikleri düzenlenebilir.
TOPLAM	72	36	

1.4. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ DERS KİTABI FORMA SAYISI VE KİTAP EBADI

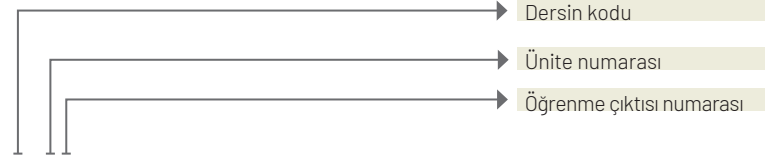
DERS KİTABI	FORMA SAYISI	KİTAP EBADI
MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ	10-12	19,5 cm x 27,5 cm

1.5. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Öğrenme-öğretme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

MOY.1.1. Medya kavramını ve medyanın işlevlerini özetleyebilme
a) Medya kavramını ve medyanın işlevlerini çözümler.
b) Medyanın işlevlerini sınıflandırır.
c) Medyanın yaşamımızdaki yeri ve önemini yorumlar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Medya Kavramı ve Medyanın İşlevleri
Medyanın Birey ve Toplum Üzerindeki Etkileri
Medya Okuryazarlığı

Öğrenme-öğretme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (bölüm/konu/alt konuya ilişkin sınırları) ifade eder.

Disipline ait başlıca anahtar kavramları ifade eder.

Anahtar Kavramlar

algı yönetimi, bilgi çarpıtma (yanlış bilgilendirme), değer oluşturma, editöryal süreç, kamuoyu oluşturma, kanaat oluşturma, kurgu, manipülasyon, medya, medya okuryazarlığı, reklam

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu üniteye yer alan öğrenme çıktıları; performans görevleri, kontrol listesi, kavram ağı haritası, listeleme formu, gözlem formu, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, beyin fırtınası, eşleştirme oyunu, panel, ödev, grup çalışması, dereceli puanlama ölçeği vb. ile değerlendirilebilir.
Günlük yaşamda karşılaştığı bir medya içeriğini medya okuryazarlığının temel ilkeleri açısından değerlendirip bir sunu hazırlaması için öğrencilere performans görevi verilebilir.

Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.

Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler, beceriler arası ilişkiler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.

Temel Kabuller

Öğrencilerin medyayı ve çevrim içi kavramlarını, medya araçlarının zaman içindeki değişim ve dönüşümünü temel düzeyde bildiği kabul edilmektedir. Öğrencilerin medyanın bireyi ve toplumu, toplumun ve yönetimin karar alma süreçlerini etkileyebildiğinin farkında olduğu kabul edilmektedir. Öğrencilerin okuryazarlık kavramının ne ifade ettiğini, istek ve ihtiyaç arasındaki farkı ve medya içeriklerini temel düzeyde bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere medya kavramı ve medya araçlarının zaman içindeki değişimi ve dönüşümüyle ilgili açık uçlu sorular sorulabilir. Öğrencilere medyanın birey ve toplumu nasıl etkilediğiyle ilgili açık uçlu sorular sorulabilir. Öğrencilere, "Medya okuryazarlığı kavramından ne anlıyorsunuz?" sorusu sorularak öğrencilerin konuyla ilgili fikirleri alınabilir.

Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgileri ve/veya becerileri ifade eden temel kabullerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.

Mevcut bilgi ve becerilerle yeni edinilecek bilgi ve beceriler arasında ilişki kurmayı, buradan hareketle yeni edinilecek bilgi ve becerilerle günlük yaşam deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.

Köprü Kurma

Medyadan örnek bir haber verilerek medyanın işlevlerine ilişkin açık uçlu sorular sorulabilir. Medyada geçen durum, haber veya olaydan yola çıkarak bunların bireysel ve toplumsal etkileri hakkında açık uçlu sorular sorulabilir. Okuryazarlık kavramının medya ile bağlantısına ilişkin açık uçlu sorular sorularak öğrencilerin günlük yaşamda karşılaştıkları medya içeriklerinin oluşturulma sürecini medya okuryazarlığı kavramıyla ilişkilendirmesi istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları**MOY.1.1.**

Öğretmen, öğrencilere farklı medya araçlarına (televizyon, gazete, sosyal medya, genel ağ, radyo vb.) ilişkin kısa metinler veya görseller sunar (OB1, OB2, OB4). Öğrencilerin bu örnekleri tarafsız bir bakış açısıyla inceleyerek dürüstlük ve doğruluk ilkesi (D3.3, D6.2) bağlamında "Medya nedir?", "Hangi işlevleri yerine getiriyor?" soruları üzerinden medyanın temel özelliklerine dair çözümleme yapmaları sağlanır. Böylece öğrencilerin araştırmacı ve sorgulayıcı yönleri güçlendirilir (E1.1, KB2.4). Öğretmen rehberliğinde oluşturulan grupların "Medyanın işlevleri" konulu posterler hazırlamaları teşvik edilir (SDB2.2). Her öğrencinin grup içindeki sorumluluğuna göre farklı haber başlıklarını posterlerdeki uygun işlev kategorisine yerleştirmesi sağlanarak sorumluluk değeri desteklenir (E3.2, E3.3, D16.3). Öğrenciler, çözümledikleri örnekleri "bilgilendirme, eğlendirme, yönlendirme, eğitime" gibi medya işlevlerine göre sınıflandırarak listeler (SDB3.3, KB2.5). Sürecin sonunda öğretmen, öğrencilerden son zamanlarda en çok etkilendikleri bir medya haberini paylaşmalarını ister. Her öğrencinin günlük yaşamından örnekler vererek medyanın yaşamındaki yerini ve önemini kendi cümleleriyle yorumlamasına imkân tanınır (SDB1.3).

Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.

Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve destekleme önerilerine ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilerden medyanın haber, bilgi, eğlence ve toplumu bilgilendirme gibi farklı işlevlerini örneklerle yansıtan bir slayt gösterisi hazırlamaları, medyanın çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri veya yanlış bilgiyi yaymanın toplumsal güveni nasıl etkilediği konusu hakkında arkadaşlarıyla sınıf röportajı yapmaları, köşe yazarı olduklarını varsayarak medyanın topluma olumlu ve olumsuz etkileriyle ilgili bir örnek olay veya köşe yazısı yazmaları istenebilir.

Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

Destekleme

Öğrencilere medya ve medyanın işlevlerini, medyanın birey ve toplum üzerindeki etkilerini anlatan MEB onaylı dijital platformlar veya öğretmen rehberliğinde belirlenen nitelikli medya metinleri (basılı materyaller, görsel-işitsel belgeler) üzerinden uygulamalar yaptırılabilir. Öğrencilere farklı perspektiflerden yayın yapan gazete kupürleri veya dergi sayfaları getirilir. Öğrencilerden aynı olayın farklı gazetelerde nasıl sunulduğunu (başlık, görsel seçimi, kullanılan dil) karşılaştırmaları istenebilir. Bu, "kurğu ve gerçek" ayrımını dijital araçlara ihtiyaç duymadan analiz etmelerini sağlar. Öğretmen tarafından hazırlanan, içerisinde medyanın bir manipülasyonuna veya etik dışı reklam kullanımına yer veren "kısa hikâye/senaryolar" sınıfa dağıtılabilir. Öğrenciler, "Bu durumda ne yapardın?", "Bu haberin toplum üzerindeki olası etkisi nedir?" gibi sorularla ahlaki ikilemleri tartışabilirler. Bir medya içeriğinin (örneğin bir reklamın) oluşturulma süreci canlandırılabilir. Öğrenciler gruplara ayrılıp bir grup "reklam veren", bir grup "izleyici", bir grup ise "etik denetleyici" rolünü üstlenebilir.

Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT ÜNİTELER

1. ÜNİTE: MEDYA VE MEDYA OKURYAZARLIĞI

Bu ünite de öğrencilerin medya kavramını ve medyanın işlevlerini özetleyebilmesi, medyanın birey ve toplum üzerindeki etkileriyle ilgili çıkarım yapabilmesi, medya okuryazarlığının temel ilkelerini kullanarak medya içerikleri hakkında eleştirel düşünebilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

**ALAN
BECERİLERİ** —

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.3. Özetleme
KB2.10. Çıkarım Yapma
KB3.3. Eleştirel Düşünme

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.4. Gerçeği Arama, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.9. Şüphe Duyma, E3.10. Eleştirel Bakma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Görsel Sanatlar, Sosyal Bilgiler, Türkçe

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ**MOY.1.1. Medya kavramını ve medyanın işlevlerini özetleyebilme**

- a) Medya kavramını ve medyanın işlevlerini çözümler.
- b) Medyanın işlevlerini sınıflandırır.
- c) Medyanın yaşamımızdaki yeri ve önemini yorumlar.

MOY.1.2. Medyanın birey ve toplum üzerindeki etkileriyle ilgili çıkarım yapabilme

- a) Örnek olaylar üzerinden medyanın birey ve toplum üzerindeki etkileriyle ilgili varsayımda bulunur.
- b) Medyanın birey ve toplum üzerindeki etkilerini listeler.
- c) Medyanın birey ve toplum üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini karşılaştırır.
- ç) Medyayı doğru kullanmaya yönelik önermeler sunar.
- d) Medyayı doğru kullanmanın gerekliliğiyle ilgili önerileri değerlendirir.

MOY.1.3. Medya okuryazarlığının temel ilkelerini kullanarak medya içerikleri hakkında eleştirel düşünebilme

- a) Medya içeriklerini medya okuryazarlığının temel ilkelerini kullanarak sorgular.
- b) Medya içeriklerini medya okuryazarlığının temel ilkelerine göre sorgulamanın gerekliliği ile ilgili akıl yürütür.
- c) Günlük hayatta karşılaştığı medya içerikleri hakkında medya okuryazarı olarak akıl yürütme yoluyla çıkarımlarını yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Medya Kavramı ve Medyanın İşlevleri
Medyanın Birey ve Toplum Üzerindeki Etkileri
Medya Okuryazarlığı

Anahtar Kavramlar

algı yönetimi, bilgi çarpıtma (yanlış bilgilendirme), değer oluşturma, editoryal süreç, kamuoyu oluşturma, kanaat oluşturma, kurgu, manipülasyon, medya, medya okuryazarlığı, reklam

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu üniteye yer alan öğrenme çıktıları performans görevleri, kontrol listesi, kavram ağı haritası, listeleme formu, gözlem formu, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, beyin fırtınası, eşleştirme oyunu, panel, ödev, grup çalışması, dereceli puanlama ölçeği vb. ile değerlendirilebilir.
Günlük yaşamda karşılaştığı bir medya içeriğini medya okuryazarlığının temel ilkeleri açısından değerlendirip bir sunu hazırlama için performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI**Temel Kabuller**

Öğrencilerin medyayı ve çevrim içi kavramlarını, medya araçlarının zaman içindeki değişim ve dönüşümünü temel düzeyde bildiği kabul edilmektedir.
Öğrencilerin; medyanın bireyi ve toplumu, toplumun ve yönetimin karar alma süreçlerini etkileyebildiğinin farkında olduğu kabul edilmektedir.
Öğrencilerin okuryazarlık kavramının ne ifade ettiğini, istek ve ihtiyaç arasındaki farkı ve medya içeriklerini temel düzeyde bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere medya kavramı ve medya araçlarının zaman içindeki değişimi ve dönüşümünü ilgili açık uçlu sorular sorulabilir. Öğrencilere medyanın birey ve toplumu nasıl etkilediğiyle ilgili açık uçlu sorular sorulabilir. Öğrencilere, “Medya okuryazarlığı kavramından ne anlıyorsunuz?” sorusu sorularak öğrencilerin konuyla ilgili fikirleri alınabilir.

Köprü Kurma Medyadan örnek bir haber verilerek medyanın işlevlerine ilişkin açık uçlu sorular sorulabilir. Medyada geçen durum, haber veya olaydan yola çıkarak bunların bireysel ve toplumsal etkileri hakkında açık uçlu sorular sorulabilir. Okuryazarlık kavramının medya ile bağlantısına ilişkin açık uçlu sorular sorularak öğrencilerin günlük yaşamda karşılaştıkları medya içeriklerinin oluşturulma sürecini medya okuryazarlığı kavramıyla ilişkilendirmesi istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

MOY.1.1.

Öğretmen, öğrencilere farklı medya araçlarına (televizyon, gazete, sosyal medya, genel ağ, radyo vb.) ilişkin kısa metinler veya görseller sunar (**OB1, OB2, OB4**). Öğrencilerin bu örnekleri tarafsız bir bakış açısıyla inceleyerek dürüstlük ve doğruluk ilkesi (**D3.3, D6.2**) bağlamında “Medya nedir?”, “Hangi işlevleri yerine getiriyor?” soruları üzerinden medyanın temel özelliklerine dair çözümleme yapmaları sağlanır. Böylece öğrencilerin araştırmacı ve sorgulayıcı yönleri güçlendirilir (**E1.1, KB2.4**).

Öğretmen rehberliğinde oluşturulan grupların “Medyanın İşlevleri” konulu posterler hazırlamaları teşvik edilir (**SDB2.2**). Her öğrencinin grup içindeki sorumluluğuna göre farklı haber başlıklarını posterlerdeki uygun işlev kategorisine yerleştirmesi sağlanarak sorumluluk değeri desteklenir (**E3.2, E3.3, D16.3**). Öğrenciler, çözümledikleri örnekleri “bilgilendirme, eğlendirme, yönlendirme, eğitime” gibi medya işlevlerine göre sınıflandırarak listeler (**SDB3.3, KB2.5**).

Sürecin sonunda öğretmen, öğrencilerden son zamanlarda en çok etkilendikleri bir medya haberini paylaşımlarını ister. Her öğrencinin günlük yaşamından örnekler vererek medyanın yaşamındaki yerini ve önemini kendi cümleleriyle yorumlamasına imkân tanınır (**SDB1.3**).

MOY.1.2.

Öğretmen, öğrencilerin seçilen çeşitli medya içerikleri (haber, reklam, sosyal medya paylaşımı vb.) üzerinde düşünmelerini sağlar. Öğrencilerin medya içeriklerinin kamuoyu oluşturma sürecinde kurgu ve dil kullanımı yoluyla toplumsal algıyı nasıl manipüle edebildiğine dair örnek olay ve senaryolar üzerinden düşünmeleri sağlanır. Öğrenciler; bu içeriklerin bireylerin düşünce, davranış, tutum ve toplum üzerindeki olası etkileri hakkında varsayımlarda bulunurlar (**SDB2.3**).

Öğretmen rehberliğinde gruplar oluşturularak “Medyanın toplum üzerindeki etkileri nelerdir?” sorusu etrafında tartışmalar yürütülür, bu sayede öğrencilerin arkadaşları ile etkili iletişim kurarak (**D4.2**) gözlem ve tartışma yoluyla medyanın etkilerini fark etmelerine imkân tanınır (**SDB2.2, KB2.5**).

Medyanın işlevleri ile birey, aile, toplum ve yönetimin kamu politikaları üzerindeki etkileri irdelenerek medyanın aile içi iletişimi güçlendirmedeki rolü (**D2.3**) değer bağlamında desteklenir. Öğretmen, öğrencilerden medyanın işlevlerine dair bir kavram ağı oluşturmalarını ister. Gruplar, hazırladıkları listelerdeki örnekleri olumlu ve olumsuz etkiler bağlamında karşılaştırarak analiz eder (**E3.1, OB1, KB2.7**).

Öğretmen, öğrencilerden medyayı doğru kullanım alışkanlıklarını değerlendirebilecekleri bir kontrol listesini doldurmalarını ister (**E3.2**). Elde edilen bulgulardan hareketle öğrenciler, medya içeriklerinin daha bilinçli kullanılmasına yönelik önermeler sunar (**SDB3.3**).

Son aşamada öğrenciler; medyanın birey, aile, toplum ve yönetimin kamu politikaları üzerindeki etkilerini analiz ederek içeriklerin akıl süzgecinden geçirilmesi gerektiğini ve doğru medya kullanımının gerekliliğini değerlendirirler (**E3.1**). Süreç boyunca medyanın aile içi iletişimi destekleyici yönü ön plana çıkarılarak (**D2.3**) bu değer in içselleştirilmesi sağlanır.

MOY.1.3.

Öğretmen, öğrencilerin eleştirel sorgulama yetilerini geliştirmek amacıyla medya okuryazarlığının temel ilkelerini sunar **(OB1)**. Medya okuryazarlığının erişim, çözümleme, değerlendirme ve üretim becerileri; geleneksel medyanın yanı sıra dijital platformlar ve sosyal medya örnekleri üzerinden sorgulanır **(OB7, KB2.8)**.

Medya içeriklerinin üretim sürecinde kurgu ve editoryal süreçlerin etkisi üzerine beyin fırtınası yapılarak öğrencilerin medya etiği çerçevesinde topluma karşı sorumluluklarının farkında olarak içerik üretmelerinin önemi üzerinde durulur **(D16.2, SDB2.3)**. Öğrenciler, sosyal medya algoritmalarının ve içerik önerme sistemlerinin kullanıcıyı nasıl yönlendirdiğini analiz ederler. Tanıtım, yönlendirme ve kâr amacı güden içeriklerin etkileri incelenirken şu sorular yöneltilir: “Bu içeriği kim üretti?”, “Amacı neydi?”, “Algoritma bu içeriği neden karşıma çıkardı?”, “İçerik neyi gizledi?” **(E3.9, E3.10, KB2.8)**.

Yazılı ve görsel-işitsel medyada yayımlanmış hatalı veya kurgusal bir haber örneğinden yola çıkılarak bilginin doğruluğu sorgulanır **(E3.4)**. Bu aşamada öğrenciler, dijital doğrulama araçlarını kullanarak bilginin kaynağını teyit ederler. “Bu içeriği sorgulamak ve doğrulamak neden önemlidir?” sorusu etrafında süreç değerlendirilir **(E3.5)**. Bilgi çarpıtma kavramı tanımlanarak öğrencilerde yanlış bilgilendirmenin toplumsal güvene ve millî birlik bilincine etkileri konusunda davranış geliştirmeleri sağlanır **(D14.3)**.

Güncel bilgi ve haberlerin doğrulanmasında İletişim Başkanlığına bağlı faaliyet gösteren Dezenformasyonla Mücadele Merkezi (DMM) gibi resmî doğrulama kaynaklarından yararlanılması önerilir. Bilgi çarpıtma ve yanlış bilgilendirme ile mücadele yöntemlerine dair grup çalışmaları yürütülür; öğretmen, öğrencilerin yapay zekâ tarafından üretilmiş içerikleri ayırt etme üzerine kararlılıkla denemeler yapmalarını sağlar. Öğrenciler öğretmen rehberliğinde gruplara ayrılarak verilen örnek üç haber üzerinden uygulama yapar. Yapay zekâyla üretilmiş içerikleri veya yalan haberi ayırt etmek amacıyla eylem planı hazırlar. Böylece öğrenciler araştırmacı ve sorgulayıcı yönlerini fark eder **(D3.3, SDB2.2)**. Öğrenciler günlük yaşamda karşılaştıkları bir medya içeriğini medya okuryazarlığının temel ilkeleri ve dijital doğrulama araçları açısından değerlendirerek çıkarımlarını yansıtır. Bu çıkarımlar doğrultusunda, dijital içerik yönetimini de içeren kapsamlı bir sunu hazırlamaları için performans görevi verilebilir; çalışmalar dereceli puanlama ölçekleri ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden medyanın haber, bilgi, eğlence ve toplumu bilgilendirme gibi farklı işlevlerini örneklerle yansıtan bir slayt gösterisi hazırlamaları, medyanın çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri veya yanlış bilgiyi yaymanın toplumsal güveni nasıl etkilediği konusu hakkında arkadaşlarıyla sınıf röportajı yapmaları, köşe yazarı olduklarını varsayarak medyanın topluma olumlu ve olumsuz etkileriyle ilgili bir örnek olay veya köşe yazısı yazmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilere medya ve medyanın işlevlerini, medyanın birey ve toplum üzerindeki etkilerini anlatan MEB onaylı dijital platformlar veya öğretmen rehberliğinde belirlenen nitelikli medya metinleri (basılı materyaller, görsel-işitsel belgeler) üzerinden uygulamalar yaptırılabilir. Öğrencilere farklı perspektiflerden yayın yapan gazete kupürleri veya dergi sayfaları getirilir. Öğrencilerden aynı olayın farklı gazetelerde nasıl sunulduğunu (başlık, görsel seçimi, kullanılan dil) karşılaştırmaları istenebilir. Bu, “kurgu ve gerçek” ayrımını dijital araçlara ihtiyaç duymadan analiz etmelerini sağlar. Öğretmen tarafından medyada manipülasyona veya etik dışı reklam kullanımına örnek “kısa hikâye/senaryolar” hazırlanabilir. Öğrencilere, “Bu durumda ne yapardın?”, “Bu haberin toplum üzerindeki etkileri neler olabilir?” gibi sorular sorulabilir. Öğrenciler, bir medya içeriğinin (örneğin bir reklamın) oluşturulma sürecini canlandırılabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: MEDYAYI DOĞRU KULLANIYORUM

Bu ünite de öğrencilerin medyada ulaşılan bilgilerin güvenilirliğini sorgulayabilmeleri, ekran bağımlılığını fark ederek ekran kullanım süresini günlük yaşamlarına yansıtabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.8. Sorgulama
KB2.15. Yansıtma

EĞİLİMLER E1.6. Seçicilik, E3.1. Muhakeme, E3.3. Yaratıcılık, E3.4. Gerçeği Arama, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.8. Soru Sorma, E3.10. Eleştirel Bakma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Öz Farkındalık, SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.1. İletişim

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D6. Dürüstlük, D13. Sağlıklı Yaşam, D17. Tasarruf

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Görsel Sanatlar, Sosyal Bilgiler, Türkçe, Türk Sosyal Hayatında Aile

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ**MOY.2.1. Medyada ulaşılan bilgilerin güvenilirliğini sorgulayabilme**

- a) Medyada elde ettiği bilgilerin doğru ya da yanlış olabileceğini örnekler üzerinden tanımlar.
- b) Medyada doğru ve yanlış bilgiyle karşılaştığı zaman izlenecek yöntemlerin neler olabileceğiyle ilgili sorular sorar.
- c) Medyada elde ettiği doğru ve yanlış bilgiyi ayırt edebilme yöntemleriyle ilgili bilgi toplar.
- ç) Medyada elde ettiği doğru ve yanlış bilgiyi ayırt edebilme yöntemleriyle ilgili bilgileri değerlendirir.
- d) Medyada ulaşılan bilginin doğruluğuyla ve güvenilirliğiyle ilgili çıkarımlarda bulunur.

MOY.2.2. Ekran bağımlılığını fark ederek sağlıklı ekran kullanım süresini günlük yaşamına yansıtabilme

- a) Günlük yaşamından yola çıkarak ekran kullanım süresini gözden geçirir.
- b) Ekran bağımlılığı belirtilerine dayanarak ekran bağımlılığıyla ilgili çıkarım yapar.
- c) Ekran bağımlılığıyla ilgili yaptığı çıkarımları değerlendirir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Medyada Doğru Bilgiye Ulaşma

Ekran Bağımlılığı ve Sağlıklı Ekran Kullanım Süreleri

Anahtar Kavramlar

ekran bağımlılığı, ekran kullanım süresi, geleneksel medya, RTÜK, sağlıklı ekran kullanım süresi, tezip, yeni medya

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu üniteye yer alan öğrenme çıktıları performans görevleri, kontrol listesi, kavram ağı haritası, listeleme formu, gözlem formu, öz değerlendirme formu, ekran değerlendirme formu, beyin fırtınası, eşleştirme oyunu, panel, ödev, grup çalışması, dereceli puanlama ölçeği vb. ile değerlendirilebilir.

Doğru bilgiye nasıl ulaşabileceği hakkında bir araştırma yapmaları ve araştırma sonuçlarını poster, afiş, infografi vb. kullanarak bir sunu hazırlamalarıyla ilgili performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI**Temel Kabuller**

Öğrencilerin medya sektöründeki gelişmeler ve dijital ortamı kullanırken uyulması gereken güvenlik kuralları hakkında temel düzeyde bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir. Öğrencilerin ekran ve bağımlılık kavramları hakkında temel düzeyde bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir. Teknoloji kullanımının bağımlılığa dönüşmemesi için kontrollü kullanım gerektiği hakkında temel bilgi sahibi oldukları kabul edilir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin medyada ulaştıkları bilgilerin güvenilirliğini nasıl kontrol ettikleriyle ilgili ön bilgileri hızlı tur tekniğiyle değerlendirebilir.

Öğrencilere, "Ekran bağımlılığı nedir?", "Sağlıklı ekran kullanım süresi ne kadar olmalıdır?" soruları sorularak tahminlerde bulunmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere medyada gördükleri her bilginin doğru olup olmadığına ilişkin açık uçlu sorular sorulabilir.

Öğrencilerin ekran bağımlılık sürelerinin günlük yaşamlarına nasıl etkide bulunduğuyla ilişkin deneyimlerini anlatmaları istenebilir. Öğrencilerin ekran kullanımlarının ve izledikleri içeriklerin aile ilişkilerini ve okul hayatlarını nasıl etkilediğini örneklendirmeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

MOY.2.1.

Öğretmen, aynı görselin kullanıldığı iki farklı haber örneği sunarak tek bir görselle birbirinden tamamen farklı içeriklerin kurgulanabileceğini öğrencilere fark ettirir. Öğrencilere eksik veya bağlamından koparılmış haber örnekleri sunulur. Öğrencilerin bilginin nasıl çarpıtıldığını sorgulamaları ve dijital teyit araçlarıyla doğru bilgiye ulaşma adımlarını deneyimlemeleri sağlanır. İki haber arasındaki farklar üzerinden analiz yapılarak medyadaki bilgilere araştırmacı ve sorgulayıcı bir gözle bakma ve bilgiyi akıl süzgecinden geçirme bilinci oluşturulur, böylece öğrencilerin doğruluk ve dürüstlük değerini benimsemeleri sağlanır **(E3.10, D3.3, D6.2, OB1)**.

Öğretmen, öğrencilere medyadan elde ettikleri haberleri farklı kaynaklardan araştırmalarını ve bunları öncekilerle karşılaştırabileceklerini belirtir. Onları güvenilir bilgiye ulaşma konusunda yönlendirir **(E1.6, D3.3, KB2.7)**. Öğrenme sürecinde öğrenciler medyada doğru ya da yanlış bilgiler olabileceğini belirler **(E3.1)**.

Öğretmen, öğrencilere ödev süreçlerinde genel ağıda başvurdukları kaynaklar, medya tarama yöntemleri ve doğru bilgiye ulaşmada dikkat ettikleri unsurlar üzerine sorular yöneltir **(E3.8, OB1)**. Öğrenciler, doğru ve yanlış bilgiyi ayırt etme yöntemlerini geliştirmek amacıyla yazılı, görsel ve dijital kaynaklar üzerinden bilgi toplar **(OB2, KB2.6)**. Elde edilen yöntemler sınıf ortamında tartışmaya açılır, öğrenciler topladıkları bilgileri analiz ederek değerlendirir **(E3.4, SDB2.1)**. Medyanın güvenilirliği konusunda RTÜK'ün denetleyici özelliğine değinilerek öğrencilerde farkındalık oluşturulur. Medyanın güvenilir olmasının kitle iletişimine etkisi vurgulanır. Geleneksel ve yeni medyanın bu konudaki rolüne değinilerek sosyal medyanın yanlış kullanımının sonuçları hakkında öğrenciler bilinçlendirilir **(OB2, KB2.7)**.

Öğrenciler, medyada yayınlanmış hatalı bir haber üzerine yazılan tektip metninden hareketle doğru bilgiye ulaşma yollarını keşfederek haberlerin güvenilirliği üzerine çıkarımda bulunurlar. Öğretmen, öğrencilere yalan haberleri ayırt etmeye ve medyada ulaştığı bilgileri doğrulamaya yönelik neler yapabileceğine ilişkin performans görevi verebilir. Sunum, poster, afiş veya infografik şeklinde hazırlanan ürünler, dereceli puanlama ölçeği kullanılarak değerlendirilebilir **(E3.3)**.

MOY.2.2.

Öğretmen, öğrencilere ekran kullanım süresini belirlemek üzere bir form verir. Öğrencilerin bu formu objektif bir şekilde doldurması sağlanır, süreçte doğruluk ve dürüstlük ilkelerine **(D6.2)** bağlı kalmanın önemi vurgulanır **(E3.5)**. Öğrenciler form sonuçlarını değerlendirir, öz değerlendirme yapar ve kendi ekran kullanım sürelerini gözden geçirirler **(SDB1.2)**.

Öğrenciler yazılı ve görsel kaynaklar üzerinden ekran bağımlılığı, bağımlılığın belirtileri ile ekran kullanımının aile, akran ve toplum ilişkilerine etkilerini inceler. Öğretmen, sağlıklı ekran süreleriyle ilgili tablo, şekil, grafik ve diyagram gibi görseller sunarak öğrencilerden veri toplamalarını ister **(OB4, KB2.6)**. İlgili görsellerden faydalanarak öğrencilerin sağlıklı ekran kullanım sürelerini fark etmeleri sağlanır.

Öğretmen, öğrencilerden ekran bağımlılığıyla ilgili doldurdıkları formdaki verileriyle **(OB7)** sağlıklı ekran kullanımına dair topladıkları bilgileri kıyaslayarak kendi kullandıklarına ilişkin hesaplamalar yapmalarını ve bu yolla öz denetim becerilerini harekete geçirmelerini ister. Bu süreçte bilinçli dijital vatandaşlığın bir gereği olan ekran bağımlılığından kaçınmanın ve bağımlılıkla mücadele etmenin önemi vurgulanır **(SDB1.1, D13.3, KB2.7)**. Öğretmen, öğrencilerden kendilerinin günlük kullanım analizlerini yapmaları için kullandıkları cihazların haftalık ekran kullanım süresi raporlarını incelemelerini ve en çok zaman harcadıkları uygulamaları belirleyerek kullanımın amaçlarını (eğitim, eğlence, iletişim vb.) sınıflandırmalarını ister. İncelemeleri sonucunda öğrenciler ekran bağımlılığının etkileri ve bunlarla mücadele yöntemleriyle ilgili çıkarımlarda bulunurlar.

Öğretmen tarafından, öğrencilerin ekran kullanım sürelerini düzenlemelerinin aileleriyle geçirecekleri zamanın artmasına katkı sağlayacağı vurgulanır. Öğrenciler ekran sürelerinin aile içi iletişime etkisini fark eder. **(D2.3)**. Öğrenciler, kendi ekran kullanım verilerini pasta grafiği üzerinde gösterip arkadaşlarıyla paylaşabilirler **(E3.3)**.

Öğretmen, ekran bağımlılığıyla mücadele yöntemlerini içeren bir öneri listesi oluşturmalarını öğrencilerden ister. Öğrencilerin, çalışmalarında zamanı verimli kullanan ve imkânları doğru değerlendiren bilinçli bir tüketici olmaları yolunda farkındalık geliştirmeleri sağlanır **(D17.1)**. Örnek olması açısından ekran bağımlılığıyla ilgili bir örnek olay paylaşılır ve öğretmen, öğrencilerden bu olaydan hareketle kendi ekran kullanım sürelerini planlayıp ekran bağımlılığıyla ilgili çıkarımlarını değerlendirmelerini ister **(SDB1.2)**.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrencilerden genel ağda veya gazete sayfasında rastladıkları görsel içeren birkaç haberi sınıfta inceleyerek haberlerin hangi öğelerinin haberin gerçekliğini daha çok yansıttığını not almaları,
Ekran bağımlılığıyla mücadele edilmediğinde oluşabilecek sorunlarla ilgili bir dikkat formu veya küçük bir uyarı afişi hazırlamaları istenebilir.
- Destekleme** Öğrencilerden herhangi bir haberi okurken, dinlerken veya izlerken bir medya dedektifi rolüne bürünüp beyin fırtınası yapmaları istenir.
Öğrencilerden medyada en fazla takip ettikleri içerikler ve bunlara ne kadar süre harcadıklarıyla ilgili bir tablo hazırlamaları istenebilir.
- ÖĞRETMEN YANSITMALARI** Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: DİJİTAL DÜNYADA YAŞAM

Bu ünite de öğrencilerin yapay zekâ kavramının medya üzerindeki etkisini sorgulayabilmeleri, dijital ayak izinin medyada nasıl kullanıldığını fark edebilmeleri ve bunu günlük yaşamlarına yansıtabilmeleri hedeflenmektedir.

DERS SAATİ 18

**ALAN
BECERİLERİ** SBAB2 Kanıta Dayalı Sorgulama Becerisi ve Araştırma Becerisi
(SBAB2.4. Kaynağı Sorgulama)

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.8. Sorgulama, KB2.15. Yansıtma, KB3.2. Problem Çözme

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E3.1. Muhakeme, E3.4. Gerçeği Arama, E3.6. Analitik Düşünme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Öz Farkındalık, SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D1. Adalet, D8. Mahremiyet, D9. Merhamet, D10. Mütevazılık, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Görgü Kuralları ve Nezaket, Görsel Sanatlar, Sosyal Bilgiler, Türkçe

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.3. Özetleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB3.3. Eleştirel Düşünme

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ****MOY.3.1. Yapay zekâ kavramının medya üzerindeki etkisini sorgulayabilme**

- a) Yapay zekâ kavramının medyadaki kullanım alanlarını tanımlar.
- b) Yapay zekâ kavramının medya içerikleri ve kullanıcıları üzerindeki etkisiyle ilgili sorular sorar.
- c) Yapay zekâ kavramının medya içerikleri ve kullanıcıları üzerindeki etkisiyle ilgili bilgi toplar.
- ç) Topladığı bilgilerin doğruluğunu farklı kaynaklarla karşılaştırarak değerlendirir.
- d) Yapay zekâ kavramının medya üzerindeki etkisiyle ilgili çıkarımda bulunur.

MOY.3.2. Dijital ayak izinin medyada nasıl kullanıldığını fark ederek günlük yaşamına yansıtabilme

- a) Günlük yaşamındaki medya kullanım deneyimlerini gözden geçirir.
- b) Medya kullanım deneyimlerine dayanarak dijital ayak izi hakkında çıkarımda bulunur.
- c) Dijital ayak izinin medya içeriklerinde nasıl kullanıldığını dair çıkarımlarını değerlendirir.

MOY.3.3. Günlük yaşamda karşılaştığı siber zorbalık problemlerini çözme

- a) Günlük yaşamda karşılaşılabileceği siber zorbalık durumlarıyla ilgili örnek bir problem yapılandırır.
- b) Yapılandırdığı siber zorbalıkla ilgili örnek problemi özetler.
- c) Siber zorbalığa maruz kalmamak için nelere dikkat etmesi gerektiğiyle ilgili tahminlerde bulunur.
- ç) Siber zorbalığa maruz kalındığında neler yapılması gerektiğiyle ilgili akıl yürütür.
- d) Bulduğu çözümlere yönelik değerlendirme yapar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Medya ve Yapay Zekâ
Dijital Ayak İzi
Siber Zorbalık

Anahtar Kavramlar

algoritma, ayak izi farkındalığı, denetimsiz alan, dijital ayak izi, dijital medya, etik farkındalık, etik problem, kişisel verilerin korunması, manipülasyon, sanal ortam, siber nezaket, siber zorbalık, siber zorbalığa dayanıklılık, yapay zekâ, X-Y-Z kuşağı

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Bu üniteye yer alan öğrenme çıktıları performans görevleri, kontrol listesi, kavram ağı haritası, listeleme formu, gözlem formu, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, beyin fırtınası, eşleştirme oyunu, panel, ödev, grup çalışması, dereceli puanlama ölçeği, tanılayıcı dallanmış ağaç, listeleme formu vb. ile değerlendirilebilir.

Dijital ayak izinin önemi hakkında farkındalık oluşturmak için "Genel ağda paylaştığın bir şeyin ileride sana zarar verebileceğini düşündün mü?" temalı bir metin yazmaları veya dijital ayak izinin olumlu ve olumsuz yönlerini içeren bir afiş ya da poster tasarlama performans görevlerinden biri verilebilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin yapay zekâ kavramının ne olduğunu ve medya sektörünün geleceğini şekillendiren önemli teknolojilerden biri olduğunu bildiği kabul edilir.

Öğrenciler medya kullanımlarının kayıt altına alındığını bilir.

Öğrenciler zorbalığın siber alanda da olabileceğinin farkındadır.

**Ön Değerlendirme
Süreci**

Yapay zekâ kavramı hakkında öğrencilerin görüşleri alınır.

Öğrencilerden dijital ayak izinin ne olduğuyla ilgili tahminlerde bulunmaları istenebilir.

Öğrenciler günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri siber zorbalığa örnekler verir.

Köprü Kurma Öğrencilerden yapay zekâ kavramının gelecekte hangi alanlarda kullanılacağına dair tahminlerde bulunmaları istenebilir.

Öğrencilerden günlük yaşamda medyayı kullanma alışkanlıklarıyla dijital ayak izi arasındaki ilişkiye örnekler vermeleri istenebilir.

Öğrencilerden siber zorbalıkla nasıl mücadele edileceğine dair akıl yürütmeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

MOY.3.1.

Öğretmen, öğrencilerden yapay zekâ kavramının medyanın üretim sürecinde ve içerik dağıtımında getirdiği değişimlere ilişkin merak ettikleri konuları tanımlamalarını ister **(E1.1)**. Ardından öğretmen, yapay zekânın medya dünyasındaki işlevi ve medyanın bu teknolojiyi nasıl şekillendirdiği üzerine tartışma soruları yöneltir **(E3.4)**.

Öğretmen rehberliğinde gruplara ayrılan öğrenciler; yazılı, görsel ve dijital kaynaklardan yapay zekânın medya kullanım alanlarını (haber üretimi, veri analizi, izleyici davranışları, içerik yönetimi vb.) araştırır ve bilgi toplama süreçlerini yürütürler **(OB1, OB2, SDB2.2, KB2.6)**. Öğrenciler, ulaştıkları farklı kaynaklar ve örnekler üzerinden yapay zekânın medyada kullanım biçimlerini değerlendirir **(E3.6)**.

Öğretmen, öğrencilerden bir haberin yapay zekâ tarafından nasıl analiz edilebileceği veya yönlendirilebileceği konusunda araştırma yapmalarını ister **(E3.1)**. Bu süreçte haberlerin doğruluğu, yapay zekânın süreçteki rolü temel alınarak analiz edilir. Öğrenciler, yapay zekâ kullanılan ve kullanılmayan medya içeriklerini karşılaştırırlar. Dijital dünyada nezaket, millî ve manevî değerlere saygı ve bunları koruma bilinciyle **(D14.1, D14.3)** bu teknolojilerin gelecekte medya içerikleri ve kullanıcıları üzerindeki etkilerine dair çıkarımlarda bulunurlar **(SDB3.3, KB2.10)**. Tüm bu çalışmalarla öğrencilerin medya içeriklerini çözümleme ve değerlendirme sürecinde güçlü eleştirel düşünme becerileri geliştirmeleri sağlanır. Öğrencilerin, algoritmaların dijital ortamda karşısına çıkan içerikleri filtreleyen ve yönlendiren birer yapı olduğunu fark etmelerini sağlayacak incelemelere yer verilir. Öğretmen, içerik inceleme sürecinde algoritmaların sadece bir araç değil aynı zamanda izleme alışkanlıklarını yönlendiren bir yönetici olduğunu öğrencilere fark ettirir **(KB3.3)**.

MOY.3.2.

Öğrenciler; genel ağda yaptıkları etkinlikler, en çok çevrim içi oldukları alanlar ve arama kayıtlarından medya kullanım alışkanlıklarına kadar dijital etkinliklerinin izlenebilirliği gerçeğini tartışırlar. Öğretmen, Kişisel Verileri Koruma Kanunu (KVKK) hakkında kısaca bilgi verir. Bu tartışmanın ardından öğrencilerden kendi dijital geçmişlerini gözden geçirmeleri istenir **(OB2, SDB1.1)**. Öğrencilerin dijital ortamlarda kişisel veri güvenliği ile mahremiyet arasındaki ilişkiyi fark etmeleri, kendilerinin ve başkalarının özel yaşamın gizliliğine saygı göstererek paylaşım yapmaları sağlanır.

Öğrenciler haber bültenlerine üye olma, sosyal medyada içerik paylaşma, yorum yapma, çevrim içi alışveriş ve mobil uygulama izinleri gibi günlük dijital etkinlikler ile dijital ayak izi arasındaki bağlantıyı inceleyerek süreç üzerine çıkarımlarda bulunur **(E3.1, SDB1.2)**.

Dijital ayak izinin, bireyin çevrim içi dünyadaki özgeçmişiyse olan ilişkisi irdelenerek bu izlerin gelecekteki yansımaları üzerine değerlendirmeler yapılır. Süreçte, üstün bir kamu yararı olmadığı sürece dijital vatandaşlık gereği sahip olunan kişisel verilerin silinmesini ve unutulmasını isteme hakkı olarak tanımlanan "unutulma hakkı"; öğrencilerin hak arama bilinci ile adalet ve kişisel mahremiyet değerleri çerçevesinde değerlendirilir **(D1.1, D8.2)**.

Öğretmen, öğrencilerin dijital ayak izi konusundaki farkındalıklarını artırmak amacıyla; "Genel ağda paylaştığın bir içeriğin gelecekteki etkilerini düşündün mü?" temalı metinler yazmalarını veya dijital ayak izinin olumlu/olumsuz yönlerini anlatan afişler tasarlamalarını ister **(OB2, SDB3.3)**. Bu çalışmalarda öğrencilerin metin yazarlığı veya görsel üretim desteği sunan yapay zekâ araçlarını bir öğrenme desteği olarak kullanmaları ve dijital dünyada etik sorumluluk ile mahremiyet sınırlarını koruyarak üretim yapmaları teşvik edilir **(D8.4)**.

MOY.3.3.

Öğretmen, öğrencilerin dikkatini çekecek kısa bir video veya örnek olay (sosyal medyada dışlanma vb.) üzerinden tartışma başlatır ve “Bu olaydaki sorun nedir?” sorusunu yönelterek farkındalık oluşturur (**SDB2.1**). Ardından 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun “Bilişim Alanında Suçlar” bölümünden seçilmiş maddeler paylaşılır. Öğretmen, “Bu maddeler sadece siber suçluları mı ilgilendiriyor yoksa günlük hayatımızda da mı karşımıza çıkıyor?” soruları üzerinden öğrencilerin siber zorbalık kavramını tanımlamalarını sağlar. Siber zorbalıkla mücadeleyle yönelik etkinliklerde Emniyet Genel Müdürlüğü SİBERAY Programı tarafından hazırlanan yaş düzeyine uygun eğitim materyalleri ve farkındalık içeriklerinden yararlanılabilir. Öğrencilerin, senaryolar üzerinden siber zorbalığın birey üzerindeki etkilerini analiz ederek problemi yapılandırma ve dijital dünyada etik ile mahremiyet sınırlarını korumanın önemini kavramaları sağlanır (**OB2, D8.4, KB3.3**).

Genel ağ veya sosyal medyada benzer tehditlerle karşılaşmış kişilerle karşılaşmadıkları üzerine konuşulur. Öğrenciler, siber zorbalık davranışlarını listeleyerek problemi tanımlayıcı ifadelerle özetler (**KB2.3**). Öğretmen rehberliğinde; izinsiz fotoğraf paylaşma, sosyal medyada dışlama veya özel hayatın gizliliğini ihlal etme gibi siber suç örnekleri üzerinden öğrencilerin toplumsal duyarlılık, temel insan haklarına saygı, hukuka uyma ilkeleri bağlamında bu davranışların dijital vatandaşlık bağlamında hukuki ve psikolojik boyutlarını değerlendirme ve bu davranışlara yönelik duyarlılık geliştirmeleri sağlanır (**D14.1**). Gruplar hâlinde siber zorbalıkla karşılaşıldığında yapılması gerekenler üzerine akıl yürütülür ve dijital etik çerçevesinde mantıklı çözüm yolları geliştirilir. Öğretmen öğrencileri siber zorbalık konusunda bilinçlendirir. Öğrencilerin kendilerine sunulan siber zorbalık senaryolarını inceleyerek karşılaştıkları olaylara vicdanlı ve duyarlı bir yaklaşım sergilemeleri, dijital etik ilkeleri doğrultusunda uygun çözüm önerileri geliştirmeleri sağlanır (**E1.5, D9.1**). Öğretmen, öğrencilere “Sosyal medya uygulamaları hangi verilere erişiyor (konum, mikrofon, kişiler)?”, “Bu verilerin hangisini kapatabilirim?” sorularını cevaplayan bir gizlilik denetim çizelgesi doldurabilir (**E1.6, KB3.3**).

Son aşamada dijital ortamda ahlak, nezaket ve sorumluluk bilincini pekiştirmeye yönelik bir değerlendirme yapılır. Öğretmen, öğrencilerden dijital ortamda ahlak, nezaket ve sorumluluk ilkelerini nasıl uygulayacaklarını ortaya koydukları bir listeleme formu ve tanımlayıcı dallanmış ağaç hazırlamalarını isteyebilir. Oluşturulan “Dijital Sorumluluk Listesi” sınıf panosuna asılır, insan ilişkilerinde yapıcı olmanın önemi vurgulanarak bu değerlerin içselleştirilmesi desteklenir (**SDB3.3, D10.3**).

FARKLIlaştırma

Zenginleştirme Öğrencilerden, yapay zekâ araçlarındaki görsel blok uygulamalarından birini kullanarak “Gelecekteki Okul Kütüphanesi” veya “Mars’ta Piknik Yapan Çocuklar” gibi hayali sahneler tasarlamaları istenir. Ardından öğrencilere “Tasarlanan görsel, gerçek bir fotoğraftan ayırt edilebiliyor mu?” sorusu yöneltilerek görselin gerçeklik algısı üzerine tartışma yapılır. Öğretmen tarafından medyada manipülasyona veya etik dışı reklam kullanımları ilişkin “kısa hikâyeler ya da senaryolar” hazırlanabilir. Bu senaryolar üzerinden öğrencilere, “Bu durumda ne yapardın?” ve “Bu haberin toplum üzerindeki etkileri neler olabilir?” gibi sorular yöneltilerek eleştirel düşünceleri sağlanabilir. Öğrencilerden, bir medya içeriğinin (örneğin bir reklamın) oluşturulma sürecini canlandırmaları istenebilir. Ardından hazırlanan görseller incelenerek “Görseldeki hangi ayrıntılar (ışık, gölge, insan uzuvları, yazılar veya nesne oranları) bu sahnenin bir insan tarafından çekilmiş gerçek bir fotoğraf değil de yapay zekâ tarafından üretilmiş bir görsel olduğunu düşündürüyor?” sorusu üzerinde değerlendirme yapılabilir.

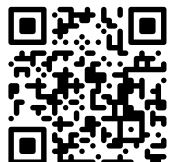
Öğrencilere ayrıca “Bu görsel bir sosyal medya platformunda veya haber sitesinde gerçek bir olaya aitmiş gibi paylaşılsaydı insanları yanıltma ihtimali ne olurdu?” ve “Bu görselin yapay zekâ tarafından üretildiğini doğrulamak için hangi yöntemleri kullanabiliriz?” soruları yöneltilerek öğrencilerin medya içeriklerini sorgulama, doğrulama ve eleştirel değerlendirme becerileri geliştirmeleri desteklenebilir.

Öğrencilerden yapay zekâ araçlarındaki müzik/ses blok uygulamalarından birini kullanarak üzerine 30 saniyelik bir şarkı yapmaları istenir. Öğrencilere “Bu şarkıyı bir insan mı yoksa makine mi besteledi?” sorusu sorulabilir. Öğrencilerden medyada karşılaştıkları bu tür içeriklerle ilgili düşüncelerini paylaşmaları istenebilir. Öğrencilerden televizyonda en çok neyi izledikleriyle ilgili sınıfta mini bir anket çalışması yapmaları ve çalışmalarını frekans dağılımını gösteren bir liste ile yansıtma istenebilir. Öğrencilere dijital etik ile ilgili kurallar listesi yaptırılabilir.

Destekleme Öğrencilere medyada zorbalık konulu örnek bir olay okunur, “Senin başına bu olay gelseydi ne yapardın?” sorusu sorulur. Öğrencinin empati yaparak düşüncelerini yazması istenir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: MEDYA İÇERİĞİ ÜRETİMİ VE DİJİTAL VATANDAŞLIK

Bu ünite de öğrencilerin medyaya içerik üretme sürecinde kullanacağı araç, teknoloji ve yöntemleri tanıyarak medyaya içerik üretebilmesi ve medyada karşılaştığı içerikleri değerlendirebilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca dijital dünyada hak ve sorumluluklarını bilmeleri, güvenli ve etik davranışlar sergilemeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ BTYAB4. Dijital Ürün Geliştirme (BTYAB4.1. Tasarım Araç, Teknoloji ve Yöntemlerinden Yararlanma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.8 Sorgulama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Öz Farkındalık, SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.1. İletişim, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D7. Estetik, D8. Mahremiyet, D11. Özgürlük, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Görsel Sanatlar, Hukuk ve Adalet, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.8. Sorgulama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ**MOY.4.1. Medya içeriği üretiminde tasarım araç, teknoloji ve yöntemlerinden yararlanabilme**

- a) Medyada içerik oluşturma sürecinde kullanılan araç, teknoloji ve yöntemlerini tanıır.
- b) Üreteceği medya içeriğine uygun olan araç, teknoloji ve yöntemlerini belirler.
- c) Medya içeriği üretmek için belirlediği araç, teknoloji ve yöntemleri kullanır.
- ç) Medyada içerik üretiminde araç, teknoloji ve yöntem seçiminin önemini değerlendirir.

MOY.4.2. Dijital vatandaşlık kavramını sorgulayabilme

- a) Dijital vatandaşlık kavramını tanımlar.
- b) Dijital vatandaşlık kavramıyla ilgili sorular sorar.
- c) Dijital vatandaşlık kavramı hakkında bilgi toplar.
- ç) Dijital vatandaşlık kavramıyla ilgili bilgilerin doğruluğunu değerlendirir.
- d) Dijital vatandaşlık kavramıyla ilgili topladığı bilgilerden çıkarım yapar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İçerik Üretiyorum
Dijital Vatandaş

Anahtar Kavramlar

dijital devlet, dijital etik, dijital güvenlik, dijital hukuk, dijital ticaret, e-içerik, popüler kültür, sanal yaşam, sosyal medya, telif, Web 2.0 araçları

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu üniteye yer alan öğrenme çıktıları performans görevleri, kontrol listesi, kavram ağı haritası, listeleme formu, gözlem formu, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, beyin fırtınası, eşleştirme oyunu, panel, ödev, grup çalışması, dereceli puanlama ölçeği vb. ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere sosyal medya içeriği üretmeye elverişli programlardan birini kullanarak telif haklarına uygun içerik üretmeleri performans görevi olarak verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI**Temel Kabuller**

Öğrencilerin medyada içerik paylaşım platformları ve içerik üretim programları hakkında temel düzeyde bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Öğrencilerin dijital iş ve işlemlerin neler olduğu hakkında temel düzeyde bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin genel ağ, medya ve sosyal medyada karşılaştığı videolar içerisinde ne tür videolar izlemeyi tercih ettikleri sorulur. İzledikleri içeriklerde kullanılan yöntem ve teknikler hakkında ön bilgileri yoklanabilir.

Dijital ortamlarda ne gibi iş ve işlemler yapılacağına ilişkin örnek vermeleri istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin günlük yaşamlarında sıkça karşılaştıkları medya içeriklerinden yola çıkarak "Bu videolar nasıl yapılıyor?", "Görseller neden ilgi çekici?" gibi sorular sorarak merak uyandırılır.

"Bilgi ve iletişimle ilgili ortamlara erişimde dikkat edilmesi gereken unsurlar nelerdir?" sorusu sorulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

MOY.4.1.

Öğretmen, öğrencilere karşılaştıkları medya içerikleri hakkında “İçerikte en çok dikkatinizi çeken neydi? Renkler ve müzik size ne hissettirdi? Bu içerik üretilirken hangi medya araçları kullanıldı?” gibi sorular yönelterek öğrencilerin içerik üretiminde kullanılan araç, teknoloji ve yöntemleri tanımalarını sağlar **(OB2, OB4)**.

Öğretmen, öğrencilerden içerik üretiminde kullanılan bu araçları dijital kaynaklardan araştırıp işlevlerine göre listelemelerini ister. Öğrencilerin hangi aracın ne işe yaradığını kavramaları amacıyla gruplar hâlinde eşleştirme oyunları oynatılır **(E2.5, SDB3.3)**. Ardından öğrenciler, üretecekleri medya içeriğine uygun araç, teknoloji ve yöntemleri belirlemek üzere gruplara ayrılırlar **(E1.6, SDB2.2)**.

Öğretmen, öğrencilerin yapay zekâdan faydalanmalarını teşvik eder. Amatör düzeyde metin, fotoğraf ve video üretebilmeleri için çeşitli dijital bloklar önerilir. Öğrencilerin üretecekleri içeriklere göre bilişim teknolojileri derslerinde edindikleri uygulama ve araçlardan birini seçmelerine imkân tanınır **(E1.6)**. Öğrenciler belirledikleri araç, teknoloji ve yöntemleri kullanarak dijital etik kuralları ile başkalarının emeğine saygı duyma ve telif haklarına özen gösterme bilinciyle medya içeriklerini üretirler **(E3.3)**.

Öğretmen, performans görevi olarak sosyal medya içeriği üretmeye elverişli programlar aracılığıyla öğrencilere dijital poster, kısa hikâye, çizgi roman veya ürün dosyası gibi çalışmalar tasarlatır. Hazırlanan içerikler sınıfta veya okul web sitesinde paylaşılarak öğrencilere içerik üretim deneyimi kazandırılır. Bu sürecin sonunda öğrenciler, estetik bakış açısıyla medya içeriği üretip araç ve teknoloji seçiminin önemini değerlendirirler **(E3.3, D7.2)**.

Dijital platformlarda yayımlanan içeriklerin (sosyal medya paylaşımları, akımlar vb.) kültürel etkileri, gerçeklik payları ve olumlu-olumsuz yönleri panel yöntemiyle sınıfta tartışılır **(SDB2.1)**. Öğrenciler, hazırladıkları çalışmaları “Bugün hangi tasarım aracını öğrendim?”, “En çok hangi yöntemi uygulamak hoşuma gitti?”, “Çalışmamda geliştirebileceğim yönler neler?” gibi soruları içeren öz değerlendirme veya akran değerlendirme formları ile analiz edebilirler **(E2.3, SDB2.2)**.

MOY.4.2.

Öğrenciler kendi dijital deneyimlerinden yola çıkarak dijital vatandaşlığın avantaj ve dezavantajlarını tartışır, kavramın tanımını yapar ve dijital araçların ahlaki kullanımı üzerine sorular sorarlar **(KB2.8)**. Öğretmen, güncel uygulamalar ile geçmişteki yöntemleri karşılaştırarak öğrencilerden fikir üretmelerini bekler. “Dijital ortamdaki sorumluluklarımız nelerdir?” sorusundan hareketle öğrenciler örnek olay canlandırması yapar ve çözüm önerilerini paylaşırlar **(OB2, SDB2.2)**.

Süreçte temel hak ve özgürlüklerin korunması ile kişisel ve toplumsal haklara saygı bilinci geliştirilir **(D11.3)**. Öğrenciler dijital hak, sorumluluk ve vatandaşlık davranışları hakkında bilgi toplar **(OB1, KB2.6)**. Kişisel veri mahremiyetini koruma bilinci çerçevesinde çevrim içi güvenliğin temel unsurları irdelenir **(D8.2)**. Öğrenciler “Ben nasıl bir dijital vatandaşım?” öz değerlendirme formuyla kendi davranışlarını analiz ederek öz eleştiri yaparlar **(SDB1.1)**.

Öğretmen rehberliğinde bilgi kirliliğine karşı eleştirel bakış yöntemleri (kaynak sorgulama, doğrulama, görsel/başlık tuzağı, mantık süzgeci ve tersine görsel arama) çalışılır. Öğrenciler bilginin kaynağına erişme, kişiselleştirilmiş akış algoritmalarını analiz etme ve gizlilik ayarlarını yöneterek dijital ayak izlerini bilinçli yapılandırma deneyimi kazanırlar **(SDB1.1)**. Gruplar çalışmalarını sunarak bilgilerin doğruluğunu değerlendirir **(E1.5, SDB2.2, OB1)**.

Öğrenciler güçlü şifre oluşturma, dijital güvenlik ve öz kontrolün önemini kavrayarak çıkarımlarda bulunurlar **(D8.1, D12.2)**. Gerekli veli rızası ve onay süreçleri tamamlandıktan sonra; erişim imkânı olan öğrencilerle tarayıcı çerezleri, geçmiş temizleme, aile filtresi ve güvenli internet profillerini yapılandırma ile uygulama izinlerini kısıtlama gibi teknik adımları içeren uygulamalı bir dijital temizlik yapılır. Cihaz erişimi olmayan öğrenciler için ise süreç; akıllı tahta üzerinden simülasyonlar, basılı/görsel kontrol listeleri ve grup içi akran paylaşımı ile yürütülür. Böylece mevcut kullanıcıların bilinçlenmesi sağlanırken henüz cihaz sahibi olmayan öğrencilerin de gelecekteki olası cihaz kullanımları için ön hazırlık ve farkındalık kazanmaları desteklenir. Son aşamada öğrenciler, dijital özgürlük alanının ve mahremiyetin korunmasına dikkat çeken “Dijital Vatandaşlığın Altın Kuralları” temalı poster/içerik hazırlayarak çalışmalarını sergiler **(E3.3, SDB1.2)**.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden görsel ve ses işleme programlarından herhangi birini kullanarak içerik üretmeleri,
İstedikleri bir konuda dijital ortamda hazırladıkları kamu spotunu sınıfta paylaşmaları,
Öğrencilerin, dijital ortamlarda karşılaştıkları haberlerin doğruluğunu değerlendirmeye yönelik basit bir yapay zekâ modeli tasarımları önerilebilir.

Destekleme Öğrencilere e-devlet, EBA, e-okul gibi dijital platformların kullanımına yönelik video izletilebilir.
Öğrencilerden ebeveynleriyle kısa bir röportaj yapmaları, ebeveynlerinin dijital vatandaşlıkla ilgili ne gibi işlemler yaptıklarını öğrenmeleri istenir. Öğrendiklerini sınıfta arkadaşlarıyla paylaşmaları istenebilir.
Dijital vatandaşlık bilincinin geliştirilmesi için öğrencilerden RTÜK ve sosyal medya platformları hakkında araştırma yapmaları istenebilir.
Öğrencilere dijital oyun oynayıp oynamadıkları sorularak başka ne gibi çevrim içi ortamlarda bulunduklarını listelemeleri istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

